

Saksa keel lastele

FILMID KOOLITUNNIS – LÕBUSAM KEELEÕPE

AUTOR

Dr. Luiza Ciepielewska-Kaczmarek on Poznańi Adam Mickiewiczi nimelise ülikooli (Poola) rakenduslingvistika instituudi teadur. Tema uurimisvaldkond on saksa keele kui võõrkeele didaktika ja metoodika algõppes.

Tõlge: Eili Heinmets

Copyright: Goethe-Institut e. V., Redaktion Magazin Sprache
Märts 2016

Lapsed armastavad filme | © goodluz – Fotolia.com

Lapsed armastavad filme. Need toovad koolitundi vaheldust ja meelelahutust ning soodustavad õppimist. Mida peab õpetaja filmide kasutamisel tunnis jälgima? Mõned nõuanded ja praktilised näited.

Lapsed ei omanda emakeelt ega teisi keeli nii vaevata ja kiiresti nagu sageli arvatakse. See on pikaajaline protsess, kus on vaja metoodilis-didaktiliselt hästi läbi mõeldud sisendeid. Varane võõrkeeleõpe peab pakkuma õpivõimalusi, mille juures on arvestatud kõigi arengutasanditega – keeleline, sotsiaalne, emotsionaalne, kognitiivne ja motoorne. Meedia mõjutab tänapäeval üha nooremaid lapsi, kes on seetõttu tugeva visuaalse suunitlusega „ega soovi mitte ainult kuulda ja rääkida, vaid kuuldut ka näha“ (Rück 2004:204). Varases võõrkeeleõppes sobivad selleks hästi filmid.

HEAD PÕHJUSED

Laste jaoks on uues meedias midagi maagilist. Film koos sellele järgnevat tegevustega võib aidata rutiinist välja tulla. Väikeseid õppureid motiveeritakse, (taas)tärbab huvi ja tahe õppida uut keelt ja sellega seotud kultuuri. Tähelepanu kiiret hajumist takistavad nii film ise kui ka vahelduvad tegevused.

| © DragonImages – Fotolia.com

Filmid toovad koolitundi vaheldust ja meelelahutust. Filmi sisu aitab kaasa kognitiivsele õpiprotsessile: lastele tutvustatakse põnevaid ja huvitavaid teemasid, räägitakse teistest maadest, õpetatakse või kinnistatakse uut sõnavara. Filmide vaatamisel teeb korraka töö mitu meelt. See toob kasu eelkõige nõrgemate võimetega lastele: pilt ja heli koos aitavad mõista tähendust. Sõnavara saab tihtipeale tuletada kontekstist ning seetõttu pole vaja emakeelest abi otsida.

Lapsed võivad filme ka ise luua. Nad joonistavad sobiva sõnavara kohta pilte, mõtlevad välja lühilugusid ja saavad neid mobiiltelefoniga filmida. Nii saadakse esimesed kogemused oma lühifilmide tegemisega, mida saab seejärel näiteks YouTube'is avaldada.

JUHISEID FILMIDE KASUTAMISE KOHTA

Filmid ei ole kindlasti eesmärk iseeneses, vaid toetavad õpiprotsesse, on lõbusad ja rikastavad õppimist (vrd Widlok 2014:45). Ühine vaatamine ärgitab keelega tegelema ning annab impulsse rääkimiseks. Samas ei tohi filmid õppurite jaoks ei keeleliselt ega kognitiivselt liiga keerulised olla. Ja veel: õpetaja peab filmi sisuga tuttav olema ja vajadusel keerulisi kohti sobivate tehnikate abil selgitama.

Filmijärgsete ülesannete ja harjutuste hulgas peaks olema midagi kõigi laste ja õpitüüpide jaoks: mitteverbaalsed tegevused, nagu stseeni kohta pildi joonistamine, joonistusetteütlus või pantomiimi tegemine, aga ka keelelisel ülesanded, nagu sõnade äraarvamine või assotsiatsioonide loomine. Lastele, kes tahavad eriti palju rääkida, sobivad lihtsamad rollimängud, kus nad saavad kasutada äsja õpitut keelelise suhtluse kontekstis. Sisul peab olema laste jaoks sobiv ning olema tihedalt seotud nende individuaalse kogemusega. Lihtne, igapäevaelust pärit sisu parandab väikeste õppurite soovi rääkida.

Järgida tuleks põhimõtet „vähem on tavaliselt rohkem“. Arvestada tuleks ka sellega, et see vanuserühm suudab keskenduda väga lühikest aega. Juba üks kolme- kuni viieminutiline film koos sellele järgnevate loominguliselt mänguliste ja aktiivset tegevust pakkuvate harjutustega võib võõrkeeleõppes palju ära teha.

ÕPPEMATERJALID TUNDI

Goethe Instituut valis populaarsest lastesaatest „Sendung mit dem Elefanten“ välja mõned lühifilmid. Kokku kolmel DVD-plaadil on rohkelt multikaid ja loodusfilme keeletasemetele A1 kuni B1. Filmid sobivad eelkõige varaseks keeleõppeks algklassides.

Siit saate alla laadida kolm lühifilmi lastesaatest „Sendung mit dem Elefanten“, kus õpetatakse B-, D- ja F-tähte. D-tähe näitel saate teada, kuidas kasutada filmi oma tunnis. Samuti leiate näiteid filmijärgseteks tegevusteks. Kahe teise filmi kohta saate lasta õpilastel oma filmi teha. Head kasutamist!

KIRJANDUS

Rück, Heribert: „Prinzipien des frühen Fremdsprachenerwerbs.“ Väljaanne: *Neusprachliche Mitteilungen aus Wissenschaft und Praxis* 57/2004, 188–207.

Widlok, Beate: „Die Sendung mit dem Elefanten lädt zum Mitmachen ein – Kurzfilme im frühen Fremdsprachenunterricht.“ Väljaanne: *Frühes Deutsch* 31/2014, 39–45.